

Henvendelse fra Dansk Arbejder Idrætsforbund til Folketingets sundhedsudvalg

Dansk Arbejder Idrætsforbund (DAI) ønsker foretræde for Folketingets sundhedsudvalg.

Baggrunden og begrundelsen (se også bilag 1) for DAI's ønske om foretræde er:

DAI har siden 1995 beskæftiget sig med at sikre motionstilbud til ældre og har på denne baggrund oparbejdet en stor grad af viden og gjort sig værdifulde erfaringer. I dag har vi ca. 175 foreninger, der tilbyder motion til ældre. Der er bl.a. udarbejdet startkoncept, materialer til de lokale foreninger og opbygget instruktøruddannelse.

På nuværende tidspunkt har vi opbygget en stor ekspertise på ældreidrætsområdet, og vi fungerer som en organisation, der står for den centrale udvikling og koordinering af området til brug for såvel nye som eksisterende idrætsforeninger.

Vi har imidlertid et finansieringsproblem, hvilket i værste fald kan betyde afskedigelse af de medarbejdere, som sidder inde med kompetencerne og den uundværlige erfaring med ældreidrættens. Vi er godt klar over, at vi med denne henvendelse kan give indtrykket af at være en lille organisation, der er truet på eksistensen, men sådan forholder virkeligheden sig ikke. DAI som organisation skal nok overleve, mens ældreidrættens, de ældre og i sidste ende også samfundets social- og sundhedsbudgetter bliver taberne.

Derfor er det nødvendigt, at en organisation som DAI bliver ved med at yde konsulentbistand til ildsjæle og foreninger, der ønsker at etablere et tilbud om ældreidræt. Det vil efter vores opfattelse ikke være muligt at få kommunerne og de lokale foreninger til at betale for en central indsats. Kampagnen "Gang i ældre", som Kultur- og Socialministeriet gennemførte sammen med idrætsorganisationerne i 2005, viste klart, at der skal meget mere end en kampagne til at få inaktive i gang med motion. Der er behov for en central enhed som opsamler og formidler den nyeste viden, udvikler og iværksætter motionstilbud samt servicere de eksisterende ældreidrætsforeninger. Jo flere motionstilbud vi etablerer – jo flere foreninger skal serviceres. DAI har ekspertisen, men mangler pengene.

Bilag 1

DAI og ældreidræt

Gennem de seneste 10 år har DAI stået i spidsen for etablering af en lang række ældreidrætsforeninger og uddannelse af frivillige til ældreidrætsinstruktører. Gennem hele perioden har DAI's formål været at etablere og udvikle tilpassede motionstilbud til ældre i deres nærmiljø. DAI har som målgruppe haft ældre (primært over 60), som ikke har dyrket motion gennem længere tid eller som måske aldrig har dyrket organiseret idræt. Målgruppen spænder vidt fra friske og mobile ældre til de mindre mobile ældre med et behov for siddende træning.

Hvad får man ud af DAI?

Tager man i betragtning, at de fleste motionstilbud iværksættes ved frivillige ildsjæle uden tilknytning til en forening, er der til stadighed brug for hjælp og forankring af de nye motionstilbud i foreninger. På denne baggrund bidrager DAI generelt med:

- At oprette en selvstændig idrætsforening, herunder
  - forhandling med den involverede kommune
  - udarbejdelse af indbydelse og PR-materiale
- At vejlede de frivillige ildsjæle i at søge og få faciliteter og økonomi fra kommunen
- At etablere en ældreidrætsafdeling i en eksisterende forening
- At inspirere til nye idrætstilbud i det lokale projekt/ foreningen (DAI's koncept med et tværidrætsligt tilbud har vist sig at være unikt)
- At uddanne instruktører og ledere i ældreidræt
- At tilbyde netværk for ældreidrætsinteresserede
- At assistere omkring etablering af samarbejdsprojekter/ partnerskaber lokalt

Vores konsulentbistand sigter på at servicere to grupper af ældre; henholdsvis en indsats over for friske ældre og en indsats over for svage ældre.

I forhold til de friske ældre tilbyder vi et tværidrætsligt motionstilbud i nærmiljøet, arrangeret af friske ældre og tilrettelagt så også ikke-idrætsvante ældre kan deltage på lige fod. Deltagerne dyrker ikke én men flere forskellige idrætsgrene, og der organiseres også socialt samvær som afslutning på

træningen. Instruktørerne er langt overvejende de ældre selv, og de forestår også det organisatoriske arbejde.

DAI tilbyder både *stolemotion* og *motionsvenner* til svage ældre. *Stolemotion* organiseres efter samme princip som ovenstående. Til forskel fra ovenstående etableres dette tilbud ofte med udgangspunkt i en eksisterende ældreidrætsforening eller på et aktivitetscenter i kommunalt regi. *Motionsvenner* er tilbud om, at frivillige ældre med overskud kan komme hjem til ældre, der ikke kan/vil deltage i holdtræning, og her tilbyde lettere motion.

De økonomiske barrierer

DAI mangler ressourcer til at fortsætte det arbejde, som vi er påbegyndt. Socialministeriet har gennem en årrække været vores hovedsponsor, men tilskuddene har været jævnt faldende, da ministeriet ønsker, at etableringen af de nye ældreidrætsstilbud skal være selvfinansierende. Her er det værd at bemærke, at de motionstilbud, som der etableres, er økonomisk selvbårne – de overlever på kontingenter og tilskud fra kommunerne. **MEN** foreningerne og tilbuddene skal fortsat etableres, serviceres og udvikles, hvilket hverken ildsjæle eller foreninger har mulighed for at betale DAI for. Dermed bliver DAI offer for egen succes, da der til stadighed kommer flere foreninger, hvilket i længden overbebyrder vores budgetter, når vores tilskud samtidigt tilbagerulles. DAI står selv for finansieringen af en del af arbejdet, men økonomien tillader langt fra en fuld finansiering. Alt i alt mangler vi ca. 5 mio. kr. over tre år for at kunne fortsætte vores konsulentbistand, fortsætte uddannelsen af instruktører og stille vores organisation til rådighed med frivillige ledere og teknisk og administrativ rådgivningsmæssig bistand.

Tab af dyrebare erfaringer

Med overgangen til den nye kommunale struktur får kommunerne overdraget ansvaret for det forebyggende arbejde. Dette betyder, at der rundt omkring i landets kommende storkommuner vil blive rejst en lang række tvivlsspørgsmål omkring etableringen af ældreidrætsstilbud i samarbejde med de frivillige foreninger. DAI har længe været bindeledet mellem den kommunale og frivillige sfære, og vi havde håbet, vi kunne fortsætte med det efter en kommunalreform, men tilføres DAI imidlertid ikke de nødvendige ressourcer, kan etableringen af disse samarbejdsmodeller ikke lade sig gøre. I det hele taget vil det ikke være muligt for DAI at videreføre konsulentbistanden,

hvormed dyrebar erfaring – høstet over et årti – vil gå tabt. Tabet af den faglige kompetence, som DAI's centrale enhed besidder, betyder, at hver kommune i den kommende tid selv må opfinde den dybe tallerken.

I det lange løb vil en eventuel lukning af DAI's centrale enhed desværre også betyde, at færre ældre kommer i gang med at dyrke idræt. En kampagne som "Gang i ældre" har vist sig kun at appellere til den gruppe af ældre, som allerede er fortrolige med og i tæt kontakt med den organiserede idræt. I forhold til den resterende store gruppe, skal der derimod en langt større indsats til – en indsats som vi har stor erfaring med. Samtidig kommer en række initiativer om ældremotion til at strande, da de ældre reelt ikke har mulighed for at få hjælp, da kommunerne oftest ikke går ind og støtter projekterne i opstartsfasen. Alt i alt bliver de ældre og ældreidrætten den store taber, og samfundet går glip af glade ældre og i omegnen af en besparelse alene på social- og sundhedsudgifter på næsten 1.600 kr. pr. frisk ældre pr. år.¹

---

¹Kilde: <http://www.dai-sport.dk/uploadede/Stolemotion-Evalueringsrapport-Populaerudgave.pdf>